

GRK

GRK – Ausa tegevuse põhimõtted

Sisukord

Miks vajame ausa tegevuse põhimõtteid?.....	2
Kokkuvõte	3
Vastutame alati oma sõnade ja teenuste kvaliteedi eest	4
Me hoolime inimestest	5
Tööohutus ja tervis	5
Õiglus, võrdõiguslikkus ja võrdsus	6
Tööeluga seotud õigused	7
Ahistamine, kiusamine ja diskrimineerimine	8
Me kaitseme keskkonda	9
Materjalide kestlik kasutamine	9
Jäätmekäitlus	10
Töökeskkonna, pinnase, vee ja õhu kaitse	11
Me kaitseme oma vara	12
Töövahendid, materjalid ja tarvikud	12
Huvide konfliktid	13
Andmeturve ja konfidentsiaalsus	14
Andmekaitse ja privaatsus	15
Me väärtustame kliente, koostööpartnereid ja sidusrühmi	16
Aus konkurents.....	16
Tarned koostööpartneritelt	17
Varimajanduse tõkestamine	18
Altkäemaksu andmise ja korrupsiooni tõkestamine	19
Mõjutamine, sponsorlus ja annetamine.....	20
Mida teen, kui neid põhimõtteid rikutakse?	21
Juhiste kinnitamine ja uuendamine	21

Miks vajame ausa tegevuse põhimõtteid?

Need ausa tegevuse põhimõtted on koostatud selleks, et tugevdada GRK kontserni arengut ja selgitada ühiseid mängureegleid. Kui tegutseme ausalt ja põhimõttekindlalt, kindlustame sellega pideva arengu ja edu mitte ainult endale, vaid ka oma klientidele, koostööpartneritele ja teistele sidusrühmadele.

Oleme tulutoovalt kasvanud kogu kontserni kümneaastase ajaloo jooksul ja oleme üha kasvav Soome suuruselt kolmas taristuehitaja. Meie edu tugineb kvalifitseeritud töötajatele ja tugevale koostööpartnerite võrgustikule. Meil tegutsetakse ettevõtlusvaimuga ja oma sõna pidavate inimlike inimestena – julgelt ja põhimõttekindlalt.

Meie peale võib loota ja meil on tugev meie-tunne.

Kasvu jätkudes on käes aeg koondada need ausa tegevuse põhimõtted ühtede kaante vahele. Neis räägitakse meie töötajatele, juhtidele, klientidele ja teistele koostööpartneritele sellest, kuidas meil tegutsetakse. Neis põhimõtetes peegeldub meie otsekohene teguviis. Meil räägitakse asjadest nende õigete nimedega.

Ausat tegevust peab näha ja tunda olema meie kõikide igapäevases töös. Näeme oma tegevuses ette ja peame silmas ka tulevikku. Aus tegevus tagab ka meie töö jätkuvuse.

Meie eesmärgiks on jätkata lähiaastatel tulutoovat kasvu. Soovime oma tegevuses kasvada ka valdkonna tejuhiks ja teerajajaks. Julgus, otsekohesus ja aus tegevus on olnud ja on ka edaspidi meie edu võtmed.

Vantaas, detsembris 2020

GRK Infra Oy juhatus

Kokkuvõte

Ausa tegevuse põhimõtete vundamendiks on kõigi poolt järgitavad seadused, ametiasutuste ettekirjutused ja meie ühised väärtused:

- me ei karda;
- me ei kõhkle;
- me ei käi lihtsalt.

Ausa tegevuse põhimõtetes on kokku võetud meie teguviis inimeste, klientide, koostööpartnerite, keskkonna, vara ja ühiskonna suhtes. Ausa tegevuse alus moodustub järgmisest neljast teemast.

- Me hoolime inimestest
- Me kaitseme keskkonda
- Me kaitsema oma vara
- Me väärtustame kliente, koostööpartnereid ja sidusrühmi

Järgmistel lehekülgedel käime läbi erinevaid olukordi, milles on vajalik aus tegevus. Musta ja valget on lihtne eristada, aga hallil alal on otsustada raskem. Nende kaante vahel ei ole loetletud kõikvõimalikke olukordi. Alati tuleb ka oma mõistus appi võtta. Loodame, et lahenduste leidmisel saavad otsustavaks väärtused, nendes põhimõtetes sisalduvad arusaamad ja terve mõistus. Leia õige teguviis, vastates otsustades järgmistele küsimustele.

- Kas see on seaduslik?
- Kas see on ettevõtte huvides?
- Kas see on kooskõlas meie väärtuste ja nende vaimsusega?
- Kas see on kooskõlas nende ausa tegevuse põhimõtete, muude sise-eeskirjade ja nende vaimsusega?
- Kas minu tegevus annab head eeskuju?
- Kas ma ise sooviksin, et mind nii koheldaks?
- Kas võiksin lugeda oma tegevusest ajalehe veergudelt või sotsiaalmeediast?
- Kas minu tegevus oleks minu lähedase meelest kiiduväärt ja õige?

Kui sinu vastus kas või ühelegi neist küsimustest on ei, vestle õigest ja ausast teguviisist oma meeskonna või ülemusega.

Kui märkad ükskõik millal oma töös nende põhimõtete vastast tegevust, oled kohustatud asjast teatama, et vastuolud oleks võimalik selgitada ja parandada.

Neid ausa tegevuse põhimõtteid tuleb järgida kontserni kõigis ettevõtetes. Põhimõtted kehtivad ühtviisi juhatuse liikmetele, juhtidele ja töötajatele nende positsioonist sõltumata. Meie eesmärgiks on kohustada ka oma koostööpartnereid neid põhimõtteid austama ja tagada, et nad järgivad meiega koostööd tehes samu tavasid.

Vastutame alati oma sõnade ja teenuste kvaliteedi eest

Äritegevuse lähtekohaks on järgida kehtivaid seadusi, ettekirjutusi, sise-eeskirju ja kokkuleppeid. See on ka meie lähtekoht. Me ei järgi mitte üksnes seaduste, ettekirjutuste, juhiste ja kokkulepete sõnu, vaid ka mõtet.

Ausa tegevuse põhimõtetes öeldakse, mida tähendavad väärtused meie igapäevases tegevuses. Põhimõtted on seega väärtuste jätkuks ning määravad kindlaks, mida õige ja aus tegutsemine meie jaoks tähendab.

Me ei karda.

Me ei pelga tööd, väljakutseid või otsusetegemist. Läheme pea ees tundmatule vastu, sest teame, et oleme suurepärased selles, mida teeme. Mida nõudlikum objekt meie kliendil on, seda paremini see meile sobib.

Me ei kõhkle.

Meie edu saladus on sirgjoonelisus – nii tegudes kui jutus. Oleme suur kontsern, kuid tegutseme sama kärmelt ja tulemuslikult kui siis, kui olime veel väike tegutseja. Meie klientide jaoks on see näha kiire reageerimise ja tööde edenemisena.

Mei ei käi lihtsalt tööl.

Töö on meile rohkem kui töö. Ettevõtlusvaim elab meis vägevana: meil antakse vabadust ja vastutust nii palju kui õlad kannavad. Ka kollanokkadele. Oleme uhked oma töö üle ja saame selles pidevalt paremaks. Meie kliendile on see suhtumine näha muretumate töövõttudena ja meie töötajatele tugeva kambavaimuna.

Kogu meie tegevuse iseloomustavaks põhimõtteks on, et me vastutame alati oma sõnade ja teenuste kvaliteedi eest.

Me hoolime inimestest

Tööohutus ja tervis

Meie jaoks on tööohutus ja tervis a ja o, et kõik jõuaksid pärast tööpäeva tervelt ja ohutult koju. See tähendab nii füüsilist kui ka vaimset ohutust ja tervist.

Kogu oma tegevuses hoolitseme selle eest, et töökohas oleks ohutu olla ja töö tegemine ei kahjustaks kellegi füüsilist või vaimset tervist.

Moto

Hoolitsen enda, töökaaslase ja koostööpartneri ohutuse ja tervise eest. Me oleme alkoholi- ja uimastivaba töökoht.

Kuidas toimin?

- Järgin tööohutusjuhiseid.
- Kasutan mulle antud isikukaitsevahendeid.
- Vaatan katkised isikukaitsevahendid uute vastu.
- Teatan tööõnnetustest ja ohuolukordadest viivitamatult objekti juhtidele või ülemusele.
- Ütlen välja oma mõtted ohutuse parandamise kohta
- Hoolitsen enda, töökaaslase ja koostööpartneri tervise ja suutlikkuse eest. Kui mul on tervise või suutlikkusega töötamist segavaid probleeme, teatan sellest ülemusele.
- Ma ei tule tööle haigena ega alkoholi või uimastite mõju all.

Näide 1

Ettevõtte sillaehituse objektil käib töö üheaegselt silla peal ja silla all. Puusepp Kari töötab silla all ja räägib, kuidas tal vedas, et sillalt alla kukkunud puss teda ei tabanud. Eelmisel nädalal oli torulukksepa Raiko jalg pihta saanud sillalt maha pudenenud haamriga. Raiko põia päästsid turvajalatsid. Kuidas reageerid?

Kolm on kohtu seadus! Objektile on selge tööohutusrisk ja järgmisel korral võib asi lõppeda halvemini. Teata nendest juhtumitest viivitamatult tööjuhtidele.

Näide 2

Projektijuht Riitta on meeskonna juht. Üks Riitta meeskonna liikmetest saadab talle tekstsõnumi, milles teatab, et ta on mures oma töökaaslase Kari pärast. Karil olevat käsil abielulahutus ja ta mureseb selle pärast, kuidas tulla pärast lahutust toime laenu maksmise ja lastehoiuga. Olukord mõjutab juba ka tööd ning kokkulepitud tööprojektid on ohus. Selle all kannatab mitu meeskonna liiget. Kuidas peaks Riitta toimima?

Hoolimine ei ole häbiasi! Riitta peaks Kariga rääkima, et asjast selgust saada. Meeskonna liikme hoolitsus Kari eest on eeskujulik ja Riitta tänab teda olukorrast teatamise eest.

Õiglus, võrdõiguslikkus ja võrdsus

Meil koheldakse kõiki inimesi võrdselt ja õiglaselt. See kehtib töökaaslaste, aga ka klientide ja koostööpartnerite kohta.

Inimeste kohtlemist ei tohi mingil viisil mõjutada näiteks tema sugu, vanus, kodakondsus, keel, päritolu, usk, seksuaalne sättumus, ametiühingus tegutsemine, poliitikas osalemine või tervislik seisund. See kehtib kõikides olukordades ja olenemata sellest, kas see inimene on meie töötaja, klient, koostööpartner või tegevjuht.

Moto

Kohtlen kõiki inimesi võrdselt ja õiglaselt.

Kuidas toimin?

- Kohtlen kõiki võrdselt ja õiglaselt ning kollektiivlepinguid järgides.
- Töötajate värbamisel ei diskrimineeri ma kedagi.
- Tööülesandeid andes, edutamist või arendusülesandeid pakkudes ei diskrimineeri ma kedagi.
- Mitmesugused soodustused ja kohustused on samad ja kõikide jaoks võimalikud.
- Kõigil on õigus vanemapuhkusele ja me julgustame seda võtma.
- Ütleme mõnikord ka karmilt, aga ma ei räägi ega käitu kunagi lugupidamatult või halvustavalt. See kehtib kõikides olukordades, üritustel ja ka sotsiaalmeedias. Hoolitsen selle eest, et minu isiklike arvamusi ei oleks võimalik tõlgendada kui ettevõtte ametlike seisukohavõtte.

Näide 3

Toidupausi ajal kirub Raiko, et tema palka ei ole mitu aastat tõstetud, kuigi ta on igal aastal oma eesmärgid saavutanud. Raiko ütleb, et selle ainus põhjus on tema välismaine päritolu. Mis nõu sa Raikole selles olukorras annad?

Meil ei tohi kedagi diskrimineerida tema kodakondsuse või muu isikliku asjaolu tõttu. Soovita Reikole, et ta räägiks asjast oma ülemuse või personaliosakonnaga.

Näide 4

Objektiga käib tutvumas üliõpilaste rühm, millesse kuulub nii naisi kui ka mehi. Projektijuht Risto tutvustab objekti ja ütleb, et töö on füüsiliselt nii raske, et „eitede jaoks see küll ei ole“. Osalet objektivi tutvustamisel, sest töötad objektivi. Kuidas sa Risto jutule reageerid?

Katkestad Ristot, öeldes, et niimoodi meil küll ei mõelda. Tunnistad, et töö sobib naistele niisamuti nagu meestelegi, hoiak loeb!

Lisajuhiseid teema kohta võid küsida riskihalduse osakonnast

Tööeluga seotud õigused

Me järgime kehtivat töölepingu seadust ning muid töösuhteid reguleerivaid õigusakte. Tööajad, palgad, puhkused ja soodustused määratakse vastavalt kollektiivlepingutele või kohalikele seadustele. Sama töö eest maksame sama palka. Eeldame samade põhimõtete järgimist ka oma koostööpartneritelt.

Meie töötajatel on loomulikult õigus kuuluda ametiühingusse. Soodustame oma tegevuse ja eeskujuga kontaktide loomist kõnelusteks töötajate esindajatega.

Moto

Tööelu peab olema kõigi jaoks aus ja seaduslik.

Kuidas toimin?

- Palgaga seoses veendun, et sama töö eest makstakse õiget palka.
- Veendun, et tööleping on tehtud kirjalikult.
- Mul on õigus kuuluda või mitte kuuluda ametiühingusse, see ei mõjuta minu palka, soodustusi ega kohtlemist ettevõttes.
- Kui kuulen kehtivate tööseaduste või töösuhte tingimuste rikkumisest, teatan asjast viivitamatult oma ülemusele või personaliosakonda.

Näide 5

Astud pühapäeva õhtul kontorist läbi, et võtta sealt kaust esmaspäevase objektil toimuva koosoleku jaoks. Põrkad kontoris kokku koristaja Pillega. Pille kaebab, et see tööandja ei maksa talle pühapäevase töö eest ette nähtud lisatasu. Kuidas reageerid?

Näib, et Pille tööandja ei järgi palga maksmisega seotud seadusi. Teata asjast oma ülemusele või koristushanke eest vastutavale isikule.

Näide 6

Objektile on tulnud uus alltöövõtjate rühm, kelle hulka kuulub töötajaid Ukrainast. Kohvipausil vestled ühe töötajaga, Bogdaniga, ja kuuled, et ta on juba pikka aega Soomes olnud ning pole kuude viisi kodus käinud. Kuuled, et Bogdani tööandja on tema passi oma kätte jätnud ja lubanud selle tagasi anda siis, kui kokkulepitud tööd on tehtud. Kuidas reageerid?

Teata asjast viivitamatult personaliosakonda. Passi konfiskeerimine on vabaduse võtmine ja kõikides olukordades rangelt keelatud.

Lisajuhiseid teema kohta võid küsida personaliosakonnast

Ahistamine, kiusamine ja diskrimineerimine

Meil tähendab töökoha ohutus ja tervis ka seda, et meil ei ahistata, kiusata ega diskrimineerita kedagi.

Ahistamise, diskrimineerimise ja kiusamise all peame silmas igasugust tegevust, mis võib teist inimest ohustada või kahjustada. Ahistamine, diskrimineerimine ja kiusamine võib olla füüsiline, vaimne, sõnaline või sõnatu. See võib väljenduda ka žestides ja miimikas. See võib olla tahtlik või tahtmatu. Oluline on aga, kuidas ahistatu olukorda tajub, mitte see, kuidas oli asi mõeldud.

Moto

Me ei lepi ahistamise, kiusamise ega diskrimineerimisega!

Kuidas toimin?

- Kui keegi räägib ahistamisest, kiusamisest või diskrimineerimisest, jään seisma ja kuulan.
- Juhina veendun, et ma ei jäta pädevaid inimesi kõrvale tema mõne isikliku omaduse tõttu.
- Mõistan, et teod, sõnad, miimika ja žestid võivad teisi solvata või neile haiget teha. Ma ei solva teisi ega tee neile haiget.
- Mõistan, et annan oma tegevusega teistele eeskujut. Olen hea eeskuju.

Näide 7

Raiko asus hiljuti tööle ja töö läheb hästi. Osa meeskonna liikmetest käitub aga veidralt, kui kohal on meeskonda mitte kuuluvaid inimesi. Siis räägivad meeskonnakaaslased Raikost teistele kui „kollanokast, kes ei oska veel midagi“, ja ta jäetakse aruteludest välja. Oled üks meeskonna liikmetest ja märkad, et olukord ilmselgelt pahandab Raikot. Kuidas toimid?

Räägi asjast meeskonnas. Raiko kiusamine tuleb juba algstaadiumis lõpetada. Kui olukord ei muutu, julgusta Raikot, et ta räägiks olukorrast oma ülemusele. Võid ka ise ülemusega asjast rääkida.

Näide 8

Riitta on kutsunud Penttit sageli kohvi jooma või vabal ajal sööma. Riitta puudutab Penttit möödudes sageli nagu kogemata pihast. Pentti on kutsetest keeldunud ja tajub neid puudutusi piinlikena. Mis nõu sa Penttile annad?

Ütle Penttile, et ta ei pea Riitta ahistamist taluma. Soovita Penttile, et ta seda Riittale otse välja ütleks, ja kui sobimatu käitumine jätkub, teataks asjast Riitta ülemusele või personaliosakonda.

Lisajuhised teema kohta leiad GRK kontserni personalipoliitikast

Me kaitseme keskkonda

Materjalide kestlik kasutamine

Ehitustööstuses tekib suurel hulgal saastet ja suur osa sellest on seotud toorainete, materjalide ja energia kasutamisega. Eesmärgiks on kasutada võimalikult vähe energiat ning võimalust mööda taastavaid tooraineid ja materjale.

Soodustame ringmajanduse mõtteviisi ja ühtlasi aeglustame ressursitõhususe kaudu kliimamuutust.

Moto

Toorainete, materjalide ja energia ökonoomne kasutamine on keskkonna seisukohalt vältimatu. Ressursitõhusus on ka majanduslikult mõistlik.

Kuidas toimin?

- Meist igaühe kohustus on arendada materjalide kestlikku kasutamist, et materjali läheks võimalikult vähe raisku.
- Kasutan energiat säästlikult. Lülitan töömasinad välja, kui neid ei kasutata, ja kasutan materjale säästlikult.
- Vestlen kliendiga taastuvatest materjalidest ja pakkumisprotsessi käigus soovitan nende kasutamist.

Näide 9

Tunneliehituse objekt on valmimas ja objektil on jäänud üle kolm poolikut kaablrulli. Projektijuhina pead aru, mida nendega teha. Laos on neile vaevalt ruumi, nii et kõige parem on visata need jäätmekonteinerisse. Kas asja võiks paremini lahendada?

Tervet kaablit saaks kindlasti kasutada teisel objektil. Selgita välja, kuidas saaks kaablit ladustada ja panna see uut kasutust ootama. Edaspidi tuleks pöörata tähelepanu sellele, et uusi kaablrulle ei võetaks kasutusele enne, kui eelmine rull on ära kasutatud.

Näide 10

On päikseline suvepäev. Märkad, et juht jätab ekskavaatori mootori objektil kohvipausi ajaks tööle. See teguviis ärritab sind, kuna tead, et masina uuesti käivitamine ei võta palju energiat. Kuidas toimid?

Räägid asjast ekskavaatorijuhiga. Palud, et ta lülitaks edaspidi ekskavaatori pauside ajaks välja, et vähendada saastet ja kütusekulu.

- Lisajuhised teema kohta:
- GRK ehitusprojekti juhtimine
  - Kliima kokkulepe (Pariisi kokkulepe)
  - The European Green Deal

Jäätmekäitlus

Meie tegevuse käigus tekib jäätmeid. Saadame materjalid, mida ei saa taaskasutada, õigesti ringlusesse. Ohtlike jäätmete käitlemisel oleme eriti ettevaatlikud. Jäätmematerjalide koht ei ole looduses.

Me kasutame keskkonnajuhtimissüsteemi ISO 14001:2015, mis suunab meid õigesti tegutsema.

Moto

Jäätmete koht ei ole looduses. Kasutan jäätmeringlust ja sorteerin jäätmeid õigesti ja ohutult.

Kuidas toimin?

- Tutvun keskkonnajuhtimissüsteemi ja juhistega.
- Püüan vähendada jäätmete hulka, kavandades tööetappe ja valides materjale, millest tekib võimalikult vähe jäätmeid.
- Käitlen jäätmeid ja kemikaale ettevaatlikult. Jäätmeid ladustades ja hävitades järgin antud juhiseid.
- Kui märkan jäätmekäitluses vigu või jäätmete viskamist loodusesse, sekkun ja parandan vead.

Näide 11

Tee-ehituse objektil on järele jäänud asfaldijäätmeid. Tavaliselt viiakse asfaldijäätmed objektilt lubatud vastuvõtukohta. Pead aru, kuidas võiks asfaldijäätmeid taaskasutada.

Võta ühendust meie ringmajanduse spetsialist või keskkonnajuhiga ja räägi olukorrast. Tõenäoliselt leidub ka neile jäätmetele taaskasutamise võimalusi.

Näide 12

Objektil kasutatakse ohtlikke kemikaale. Märkad, et kemikaale ei viida tööpäeva lõpus mitte ettenähtud konteineritesse, vaid need jäetakse objektile. Kuidas toimid?

Kemikaalide jätmine objektile võib kujutada endast ohtu nii inimestele kui ka keskkonnale. Räägid asjast tööjuhtidega, et teguviisi parandataks. Räägid asjast ka töökaaslastega ja näita ise eeskujuna, käideldes kemikaale hoolikalt ja nõuetekohaselt.

Lisajuhised teema kohta:

- GRK ringmajanduse spetsialist
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ (19.11.2008)
- Jäätmeseadus
- Keskkonnaministeriumi juhised ja nõuded
- Tallinna ja KOV´de Jäätmehoolduseeskirjad
- Ehitus- ja lammutusjäätmete kasutamist käsitleb Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030

Töökeskonna, pinnase, vee ja õhu kaitse

Kasutame keskkonnakaitsesüsteemi ISO 14001:2015, mille abil püütakse kaitsta pinnast, vett ja õhku. See tähendab eelkõige seda, et pinnasesse, veekogudesse ega õhku ei lasta sobimatuid aineid või heitmeid. Püüame vähendada ka müra ja vibratsiooni, kaitstes sellega töökeskonda ja lähipiirkondade elanikke.

Heitmed pinnasesse, veekogudesse ja õhku saastavad keskkonda ja põhjustavad tervisekahjustusi. Seda ei soovi me ei iseendale ega ka järgmistele põlvkondadele.

Moto

Hoolitseme töökeskonna, pinnase, vee ja õhu kaitse eest.

Kuidas toimin?

- Käsitsen materjale hoolikalt ja hoolitsen selle eest, et neid ei satuks tarbetult pinnasesse, veekogudesse ega õhku.
- Kui hoolikusele vaatamata on tekkinud keskkonnakahju, alustan vajalikke tõrjemeetmeid ja teatan juhtunust viivitamatult oma ülemusele ja vastavatele ametiasutustele.
- Suur osa heitmetest tekib liikluses. Püüan vähendada tarbetut sõitmist ja kavandan oma päeva sõidud nii, et asjatut sõitu oleks võimalikult vähe.

Näide 13

Märkad, et objekti ekskavaatorist lekib õli pinnasesse. Juht ei märka leket. Kuidas toimid?

Sekku viivitamatult ja käsi juhil masin välja lülitada. Lekkest ei või tekkida lisaks mooriririkkele ka keskkonnakahju, mida tuleb kohe tõkestama asuda. Teata asjast objekti juhile. Palu juhil lekke põhjus kindlaks teha ja rike viivitamatult parandada.

Näide 14

Meie sillaehituse objekti naabruskond on kaevanud objektilt kostva tugeva müra pärast, mis ei vaibu isegi nädalavahetusel. Naabrite kaebuses seisab, et vastavalt linna keskkonnakaitseliseks käsitlevatele määrustele tuleb müra vältida kella 22-st kuni kella 07-ni ja nädalavahetusel. Sina oled objekti juht. Kuidas reageerid?

Veendu, et tööde jaoks on müraluba ja naabreid on sellest teavitatud. Võta ühendust naabruskonna esindajaga ja vabanda häiriva müra pärast. Hoolitse selle eest, et naabruskonda teavitataks regulaarselt objekti edenemisest. Pea sõna.

Lisajuhised teema kohta:

- GRK objekti juht või GRK ringmajanduse spetsialist (saastunud pinnas ja veekogud)
- Keskkonnaseadustiku üldosa seadus
- Keskkonnaameti juhised ja nõuded

Me kaitsema oma vara

Töövahendid, materjalid ja tarvikud

Meie varaks on kõik töövahendid, materjalid ja tarvikud. See hõlmab näiteks sõidukeid, tööriistu, materjale ja arvuteid. Vara tuleb kasutada ettevõtte tegevuses. Tööandja kulul ei tehta oma isiklike hankeid.

Vara kasutatakse hoolikalt ja vastavalt juhistele. Valesti kasutatavad masinad või seadmed võivad olla eluohtlikud. Vara võib siiski kahjustuda. Kahjustest teatatakse viivitamatult ehk neid ei varjata.

Projekti lõpus tagastatakse töövahendid ja materjalid õigesse kohta ning neid ei peideta. See kehtib ka töösuhte lõppemise kohta, ka sel juhul tuleb ettevõtte vara tagastada.

Moto

Meie vara kasutatakse ettevõtte tegevuses ja vara eest hoolitsetakse.

Kuidas toimin?

- Kasutan vara hoolikalt ja ettevõtte tegevuses. See kehtib ka kliendi või koostööpartneri vara kasutamise kohta.
- Hoolitsen selle eest, et vara ei varastataks, tahtlikult kahjustataks ega kasutataks valel otstarbel.
- Kui laenan ettevõtte vara isiklikuks kasutamiseks, lepin selle enne kokku. Mõistan, et sel juhul vastutan laenatud vara nagu omaenda vara eest.

Näide 15

Objektil on kasutusel korvtõstuk. Sul on parajasti kavas oma maja välisseinte värvimine. Pead aru, kas võiksid nädalavahetuseks korvtõstukit laenata. Objektile seda nädalavahetusel ei vajata.

Korvtõstuki laenamisega kaasneb mitmeid riskitegureid ja kui kasutada tõstukit isiklikel eesmärkidel, siis kindlustus ei kehti. Soovitav on minna nädalavahetusel korvtõstukit laenama masinate rendi kontorist.

Näide 16

Oled objekti juht ja märkad, et objekti kontoriputka uks on lahti. Vaatad sisse ja näed, et putkas ei ole kedagi, aga laual on neli avatud arvutit.

Räägi asjast objekti töötajatega. Objekti avatud putkad meelitavad ligi vargaid ja lisaks arvutitele võib varaste saagiks langeda arvutite sisu, ärisaladusi ja juurdepääs infosüsteemidesse.

Lisajuhiseid teema kohta võid küsida varustuse eest vastutava isiku käest.

Huvide konfliktid

Huvide konflikt tekib olukorras, kus on vastuolu isiklike huvide ja ettevõtte huvide vahel. Praktikas tekib huvide konflikt siis, kui sinu vastas on sinu sugulane või lähedane sõber. Sel juhul võivad isiklikud huvid ettevõtte huvid üles kaaluda.

Parim viis toimimiseks huvide konflikti korral on taandada ennast otsustaja rollist või muust osalemisest vastavas olukorras. Huvide konflikti olukorras võid ise mõelda, et sugulus- või sõprussuhe ei mõjuta sinu tegevust. Kõrvaltvaatajad võivad aga näha asju teisiti ja sel juhul on tähtsam mõelda just sellele, kuidas paistab olukord väljastpoolt.

Moto

Kõigis otsustes ja tegevustes kaitsen eelkõige ettevõtte huvisid. Vajaduse korral taandan ennast juba algjärgus otsustamisest.

Kuidas toimin?

- Kui märkan olukorras selget huvide konflikti või olukord näib huvide konfliktina, ütlen selle välja, puudutagu asi mind ennast või mõnd teist laua ümber istuvat inimest.
- Kui projektiga liitub osapool, kelle sugulane või lähedane sõber omab otsustusvõimu, teatan sellest omal algatusel ülemusele.
- Oma tööd tehes kaitsen alati ettevõtte huvisid, ei konkureeri ettevõttega, näiteks harrastades samas valdkonnas kõrvaltegevust ilma selleks eelnevalt ettevõttelt küsitud loata

Näide 17

Sinu vanim laps on just saanud 17-aastaseks ja tal oleks aeg otsida suveks tööd. Vastutad kolme objekti eest ja pead aru, kas sinu lapse jaoks saaks leida nendel objektidel tööd kas meie ettevõtte või koostööpartnerite kaudu.

Meil ei tuleks lapse palkamine kõne alla, sest ta on alaealine ja lisaks ei tohi sa juriidiliselt oma last palgata. Ka koostööpartnerid peavad järgima alaealise palkamist käsitlevaid seadusi ja lisaks võib palkamine olla probleemne koostöösuhte tõttu.

Näide 18

Oled töötanud juba mitu aastat ja oled saanud kogemusi projektijuhtimise ülesannetes. Töö läheb hästi ja sa mõtled, et võiksid ka kõrvaltegevusena pakkuda ehitusettevõtetele projektijuhtimist. Töövahendidki on juba tänu ettevõttele olemas.

Selgelt ettevõtte tegevusega konkureeriv tegevus on keelatud. Kõrvaltegevusega seotud ülesanded ja ettevõtted on lubatud, kui tegemist ei ole konkureeriva tegevusega ja kõrvaltegevuses ei kasutata ettevõtte vara ja tööaega ning see ei sega tegelike tööülesannete täitmist. Igal juhul küsi kõrvaltööks ülemuselt luba.

Lisajuhised teema kohta: räägi teemast oma ülemusega

Andmeturve ja konfidentsiaalsus

Äritegevuse jaoks väärtuslikud andmed on muu hulgas majandusandmed, äriideed, plaanid, protsessid, töömeetodid, andmed pakkumiste ja projektide kohta. Konfidentsiaalsed andmed on ka personaliga, klientidega, alltöövõtjatega ja tarnijatega seotud andmed. Siin on rusikareegliks, et konfidentsiaalne on kogu see info, mida ei ole ettevõtte avalikul kodulehel.

Äritegevuse jaoks väärtuslikke ja konfidentsiaalseid andmeid kasutatakse hoolikalt ja ainult ettevõtte äritegevuse heaks.

Moto

Andmed ja ärisaladused on tähtis vara, mille eest tuleb hästi hoolitseda.

Kuidas toimin?

- Järgin ettevõtte andmeturbejuhiseid ja teatan andmete väärkasutuse kahtlusest.
- Oma tegevuses veendun, et konfidentsiaalsed andmed ei satu võõrastesse kättesse.
- Hoolitsen selle eest, et kaasavõetavad arvutid on suletud, kui ma neid ei kasuta, ja veendun, et dokumendid ei vedele kõrvaliste isikute läheduses.
- Ma ei püüa töötajate või klientide kaudu konkurentide kohta infot nuhkida.
- Kui mulle saadetakse kogemata konfidentsiaalsed teavet, teatan sellest saatjale ega kasuta saadud teavet.

Näide 19

Ootad sõpra nädalavahetuseks külla. Tahate meenutada eelmisel suvel tehtud perede ühist puhkusereise. Sõber toob puhkusepildid mälu pulgal kaasa ja soovib sul need arvutisse laadida. Sinu isiklik arvuti on hoolduses, aga tööarvuti on lauanurgal valmis.

Ettevõtte arvutisse ei tohi kunagi panna kõrvaliste isikute mälu pulki. Mälu pulgal võib olla kurivara või selle abil saab isegi ärisaladusi varastada. Piltide vaatamiseks tuleb leida mingi muu moodus.

Näide 20

Saad kogemata konkurendilt kliendile mõeldud sõnumi, milles on ühe projekti hinnaandmed. Klient on sinu nimekaim, mistõttu viga juhtuski. Tead, et need andmed pole mõeldud ei sinu ega sinu kolleegide silmadele.

Teata saatjale viivitamatult valest aadressist ja kustuta saadud sõnum. Asjast on hea teatada ka tegevjuhile.

Lisajuhised teema kohta GRK kontserni andmeturbepoliitikast.

Andmekaitse ja privaatsus

Ettevõtte tegevuses töödeldakse rohkelt isikuandmeid. Isikuandmed võivad seostuda töötajate, klientide või koostööpartneritega. Isikuandmed on kõik sellised andmed, mille järgi saab inimest tuvastada, näiteks nimi, kontaktandmed, terviseandmed, fotod, isikukood ja maksunumber.

Hoolitseme selle eest, et isikuandmeid töödeldaks, kogutaks, registreeritaks ja kasutataks seadusega lubatud piirides ja vaid sel määral, kui isikuandmeid vajatakse. Kui olukord seda nõuab, eemaldatakse isikuandmed asjakohaselt.

Moto

Meil kõigil on õigus privaatsusele, ka objektil ja töökohas olles. Seepärast on isikuandmete kaitse tähtis.

Kuidas toimin?

- Töötlen ja vaatan ainult selliseid isikuandmeid, millele mul on lubatud juurdepääs ja mida ma oma töös vajan.
- Kui mul on õigus isikuandmeid töödelda, hoolitsen andmete kaitse ja konfidentsiaalsuse eest.
- Veendun, et isikuandmetele on kõikides olukordades juurdepääs vaid neil isikutel, kellel on selleks õigus.
- Austan privaatsuse kaitset, ega nuhi või nõua isikuandmeid, mis minusse ei puutu.

Näide 21

Kavandad töid objektil ja palud sellega seoses personaliosakonnast teatud töötajate aadresse. Palud lisada tabelisse ka inimeste sünniajad. Kuidas sellesse suhtuda?

Nii aadressiandmed kui ka sünniajad on isikuandmed. Nende töötlemiseks peab alati olema õigustatud põhjus. Andmed paikkonna kohta võivad olla sel juhul põhjendatud, sest objektile valitakse töötajad, kes elavad objektile võimalikult lähedal. Inimeste vanus ei tohiks kavandamist mõjutada, seega peaks personaliosakond sünniaegade andmisest keelduma.

Näide 22

Vastutad kolme objekti eest ja ühe objekti objektijuht palub sinult kahe ülejäänud objekti kohta isikuandmeid (kaasa arvatud töötajatega seotud andmed). Sul on sel nädalal kiire ja pead aru, et äkki saaks IT-osakond anda objektijuhile juurdepääsuõiguse süsteemidesse, kust ta saaks soovitud andmeid vaadata.

Kõigepealt pead kindlaks tegema, milliste andmetega on objektijuhil õigus tutvuda. Isikuandmete osas on üsna tõenäoline, et sellist õigust ei ole. Juurdepääsuõiguse andmine süsteemidesse on kiire lahendus, aga tuleb tagada, et kasutusõigused ei ole tarbetult laiad, eriti juhul, kui tegemist on isikuandmetega.

Lisajuhised teema kohta GRK kontserni andmekaitsejuhendist.

Me väärtustame kliente, koostööpartnereid ja sidusrühmi

Aus konkurents

Konkurentsiseaduste eesmärgiks on takistada vaba konkurentsi piiramist või moonutamist. See puudutab tundlikke andmeid, milleks on muu hulgas hinna määramine, kulu- ja projektiandmed. Seadused reguleerivad ka juhtiva turupositsiooniga ettevõtte tegevust. Konkurentsiga seotud seadusi tuleb täpselt järgida juba seetõttu, et seaduste rikkumisel on märkimisväärsed majanduslikud tagajärjed.

Konkurentsiseadusi tuleb arvesse võtta siis, kui ajame asju konkurentide, tegevusala organisatsioonide, klientide ja koostööpartneritega.

Moto

Meie jaoks on tähtis järgida konkurentsiseadusi, mis tagab ausa ja vaba konkurentsi turudel.

Kuidas toimin?

- Konkurentidega suheldes jälgin hoolikalt, millest tohib rääkida. See kehtib nii töö- kui ka vaba aja kohta.
- Olen hoolikas ka tegevusala organisatsioonides ja muus sarnases tegevuses osaledes, kus konkurendid istuvad sageli sama laua ümber.

Näide 23

Oled nädalavahetusel peol, kus on ka konkurendi juures töötav projektijuht. Boolikausi ääres hakkab see juba veidi vintis konkurendi esindaja rääkima pakkumisprotsessist, milles ka meie osaleme. Tunned end ebamugavalt, sest sa ei suuda konkurendi juttu katkestada.

Lahku viivitamatult sellest olukorrast. Teata kohe järgmisel tööpäeval sellest vestlusest oma ülemusele.

Näide 24

Ühes taristuprojektis osaleb konkurent ja sina osaled projektikoosolekutel oma ettevõtte esindajana. Pärast koosolekut märkad, et konkurent on unustanud oma märkmiku koosolekuruumi. Kuidas toimid?

On selge, et märkmiku sisu ei ole sinu asi. Võta märkmiku omanikuga ühendust ja teata talle märkmiku unustamisest. Teata asjast ka ülemusele, et ta saaks hinnata sinu edasistel koosolekutel osalemise asjakohasust, kui on kahtlus, et oled saanud oma käsutusse konkurendi andmeid.

Lisajuhised teema kohta: räägi teemast oma ülemusega

Tarned koostööpartneritelt

Tarnime oma äritegevuse jaoks palju kaupa või teenuseid. On oluline, et ausa tegevuse põhimõtteid rakendataks terviklikult, ka koostööpartnerite suhtes. See tähendab, et eeldame oma partneritelt sama, mida eeldame iseenda tegevuselt. Ühtlasi tähendab see, et kohtleme oma koostööpartnereid ausalt, õiglaselt ja hästi.

Koostööpartneriteks peetakse kõiki alltöövõtjaid, konsultante ja vahendajaid, kes osutavad meile teenuseid. Need põhimõtted kehtivad ka materjalide ja tööriistade tarnijate kohta.

Moto

Usaldusväärsed ja head koostööpartnerid on meie jaoks tähtsad. Püüdleme kestvat ja pikaajalist partnerlust. Materjalide ja töövahendite tarnetes teeme kestvaid valikuid.

Kuidas toimin?

- Koostööpartnerit valides toimin õiglaselt ja ausalt.
- Ma ei ole äraostetav.
- Hoolitsen selle eest, et minu koostööpartner kohustub järgima ausa tegevuse põhimõtteid.
- Kohtlen koostööpartnereid samuti nagu kolleege ja kliente.
- Lepin koostööpartneriga ülesannete ja kohustuste osas selgelt kokku. Ma ei sokuta partnerile lisakohustusi ja -vastutust ilma uute läbirääkimiste ja tasuta.
- Ma ei venita koostööpartneritele maksmise tähtaega liiga pikaks.

Näide 25

Käimas on projekti alltöövõtjate konkurss ja samal ajal on toimumas jäähoki MM-võistlused. Üks pakkumiskonkursil osaleja saadab projektijuhile kaks piletit noortesarja mängudele. Enne mängu peab pakkumiskonkursil osaleja esitlema oma tegevust ja sellega seotud uuendusi.

Teata piletite saatjale kohe, et sa ei saa neid vastu võtta.

Näide 26

Objektil töötav ekskavaatoritega seotud ettevõtja kurdab, kuidas minu lepingupartner on venitanud makseaja liiga pikaks. Minu lepingupartner nõuab 60-päevase maksetähtaja tingimust, mis on ettevõtja jaoks liiga pikk. Ta küsib, kas saaksin selle lepingupartneriga rääkida, kuna oleme ju samas tarneahelas.

Ettevõtete vahelistes tehingutes tuleb kasutada maksimaalselt seadusega lubatud 30-päevast maksetähtaega. Ütle oma lepingupartnerile, et neilt oodatakse samuti maksimaalselt 30-päevase maksetähtaja kasutamist.

Varimajanduse tõkestamine

Varimajanduse all mõeldakse toiminguid, millega püütakse vältida seaduses ette nähtud maksude tasumist ja kohustuste täitmist. Varimajandus hõlmab mustalt töötamist, äritegevuse keelu rikkumist, tööpensionikindlustusega seotud pettusi, tööl diskrimineerimist või ilma loata välismaalaste tööjõu kasutamist. Varimajandus tähendab ka seda, et kasutatakse koostööpartnereid, kes ei kanna hoolt seaduse nõuete täitmise eest.

Varimajanduse hulka kuuluvad praktikas muu hulgas äritegevuse keelu rikkumine, tööpensionikindlustusega seotud pettused, tööl diskrimineerimine või ilma loata välismaalaste tööjõu kasutamine.

Me tunneme oma partnereid ja uurime uute partnerite tausta.

Moto

Teeme seaduse nõudeid täites omalt poolt kõik, et tõkestada majanduskuritegevust ja varimajandust.

Kuidas toimin?

- Kõigi tööde ja tarnete eest makstakse alati ülekandega, mitte kunagi sularahas.
- Pööran tähelepanu ebatavalistele ja keerukatele maksekorraldustele ja veendun korralduste õiguspärasuses. Vajaduse korral nõuan teiselt osapoolelt lisaselgitusi.
- Selgitan alati välja uue koostööpartneri tausta ja majandusandmed vastavalt tellija vastutuse kontrollimise juhisele.

Näide 27

Sinuga võtab ühendust väike ehitusettevõtte, kes soovib osaleda meie projektides. Ettevõtte pakutud hinnad tunduvad väga konkurentsivõimelised ja ettevõtte esindaja selgitab, et hea hinna taga on välismaised töötajad, kes on harjunud madala palgatasemega.

Liiga heana tunduv tehing peaks alati häirekella helisema panema. Enne läbirääkimiste jätkamist tuleks uue koostööpartneri tausta selgitada. Ettevõtte esindajale oleks hea meenutada ka piirkonna palgataset ja kollektiivlepinguid.

Näide 28

Oled sõlminud lepingu koostööpartneriga (kohaliku ettevõttega) ja saad esimese arve. Arve saajaks on märgitud see koostööpartner, aga konto number ei vasta lepingus märgitule ja selgub, et tegemist on Küprose panga kontoga.

Küsi koostööpartnerilt selgitust, miks tuleb tasu üle kanda Küprose panga kontole. Püüa kindlaks teha arvel märgitud konto õige omanik.

Lisajuhised teema kohta: GRK kontserni juhised tellija vastutuse kontrollimise kohta

Altkäemaksu andmise ja korrupsiooni tõkestamine

Korrupsiooni all mõeldakse igasugust võimu väärkasutamist oma huvides. Altkäemaksu andmine on üks korrupsiooni raskemaid vorme. Peame korrupsiooni üheks peamistest riskivaldkondadest, sest tegutsemise ehituse alal ja koostöös avaliku sektoriga.

Korrupsiooni võib olla raske märgata, kuna see seostub ehitusvaldkonnaga ja seda on aastate jooksul nähtud kui kohalikku tava, mida pole vaja hukka mõista.

Esindamine ja kostitamine võib kergesti üle minna korrupsiooniks ning sellistes olukordades on alati hea mõelda, kuidas tunduks seesugune esindamine ja kostitamine välismaalasele.

Moto

Meil kehtib altkäemaksu andmise ja korrupsiooni suhtes nulltolerants.

Kuidas toimin?

- Tavaline külalislahkus kuulub äritegevuse juurde. Väldi üleliigset ja korduvat külalislahkust.
- Tavalist külalislahkust on põhjust vältida pakkumiskonkursside ajal (kui ettevõtte kas võtab vastu või teeb pakkumisi).
- Ma ei võta kunagi vastu ega anna kingiks raha, kinkekaarte ega muud kergesti rahaks muudetavat kaupa.
- Igasugune altkäemaksu võtmine või andmine on rangelt keelatud.

Näide 29

Sinu ülesandeks on valida taristuprojekti koostööpartnerid. Sul on suvilas just paadisilla ehitamine kavas ja sa mõtled, et see oleks hea võimalus partneritelt töönaidist saada.

See on aga korrupsioon, sest oma suvila paadisilla ehitamine on oma huvides tegutsemine ja koostööpartner võib sellega suurema projekti saamise lootuses isegi nõustuda. Unusta see mõte.

Näide 30

Projekt on edukalt lõpetatud ja sa mõtled, kuidas eduka projekti lõppu koos kliendiks oleva avaliku sektori asutusega tähistada. Jahihooaeg on algamas ja sa tead, et kliendi esindaja on kirglik jahimees. Kavandad lühikese jahireisi Põhja-Karjalasse koos kliendiga.

Eriti koos avaliku sektoriga tegutsedes tuleb olla kiituse ja kostitamisega ettevaatlik. Tee igal juhul selgeks, millised juhised on saanud see klient seoses vastuvõetava kostitamisega.

Mõjutamine, sponsorlus ja annetamine

Äritegevuse juurde kuulub asjakohane mõjutamine ja oma huvide kaitsmine. Meie jaoks on näiteks tähtis osaleda tegevusala organisatsiooni töös ja hoolitseda hea koostöö eest objektide läheduses elavate kogukondadega.

Kuid ettevõttena ei osale me poliitikas. Seepärast väldime poliitilise tegevuse toetamist. Iga meie töötaja võib loomulikult osaleda vabal ajal poliitilises tegevuses ning teda ei tohi selle pärast diskrimineerida.

Mõne tegevuse spondeerimine ja selle heaks annetamine on võimalus osaleda ühiskonna arengus. Spondeeritavad üritused valitakse igal aastal nii, et need toetaksid ettevõtte strateegiat ja soodustaksid ka käesolevaid põhimõtteid.

Moto

Ettevõttena ei osale me poliitilises tegevuses. Äritegevusega mitteseotud annetusete ja sponsorluse üle otsustab juhtkond iga-aastaselt.

Kuidas toimin?

- Ettevõtte ei toeta poliitilist tegevust. Töötajate poliitikas osalemine vabal ajal on lubatud.
- Ma ei diskrimineeri kolleegi, koostööpartnerit ega klienti tema poliitiliste eelistuste tõttu.
- Suunan äritegevusega mitteseotud toetus- ja spondeerimistaotlused juhtkonnale.

Näide 31

Sinu naaber kandideerib kohalikel valimistel. Ta küsib sinult, kas võiksid korraldada valijatega kohtumise ettevõtte ruumides ja kas tegevjuht võiks sellel väikese kõne pidada.

Teatad naabrile, et kahjuks ei tule see kõne alla. Ettevõttena hoidume igasugusest poliitilisest tegevusest.

Näide 32

Klient, kes on valla esindaja, helistab sulle ja ütleb, et valla halva majandusliku olukorra tõttu on kohalikud spordiseltsid hätta jäänud. Valla esindaja küsib, kas võiksite kohalikku jalgpalliseltsi spondeerida. Sa tead, et valla esindaja enda järglane mängib selles seltsis.

Teatad, et spondeeritavate tegevuste üle otsustatakse kord aastas ja seda teeb juhtkond. Teatad ka, et antud juhtum võib kergesti langeda korruptsiooni määratluse alla.

Lisajuhised teema kohta GRK kontsern toetajana

Mida teen, kui neid põhimõtteid rikutakse?

Meist igaühe kohus on sekkuda, kui neid ausa tegevuse põhimõtteid rikutakse. Julgustame kõiki teatama võimalikest väärkäitumistest ja sobimatust kohtlemisest nende väiksemagi avaldumise korral kas oma ülemusele või tegevjuhile.

Meie kontsernis kasutatakse anonüümset teatamiskanalit, mille vahendusel saab põhimõtete rikkumisest teada anda.

Väärkäitumise kahtlusi uuritakse asjakohaselt ja konfidentsiaalselt. Uurimise käigus tagatakse puhtsüdamliku teataja kaitse.

Julgustame alati rääkima ka arendusideedest, mille abil võiksime oma tegevust veelgi parandada.

Juhiste kinnitamine ja uuendamine

Need juhised on kinnitatud GRK Infra Oy juhatuses 11.12.2020 ja need jõustuvad 1.1.2021. Juhised on saadetud teadmiseks kõikidele tütarettevõtetele, kes kohustuvad juhiseid järgima.

GRK Infra Oy juhatus kontrollib juhiseid kord aastas ja vajaduse korral kinnitab kontserni juhtkonna algatusel ja taotlusel juhiste uuendused.